

Inhoud

Voorwoord	9
1 Inleiding	11
2 Het virtuele milieu in ontwikkelingsperspectief	15
2.1 Het virtuele milieu	16
2.2 Internet	17
2.3 De opvoeding	18
2.4 De fascinatie en de snelheid van het VM	20
2.5 De eenling maakt massa	22
2.6 Virtuele ontwikkeling van jeugdigen	23
2.7 Hoofdactiviteiten van jeugdigen in het virtuele milieu	34
2.8 Sociale media – sociaal netwerken	35
<i>Sociaal leren en leren sociaal te doen</i>	35
<i>Taal en communicatie in het VM</i>	37
<i>Sociaal netwerken</i>	39
<i>Seks in het VM</i>	39
2.9 Spelen in het VM	41
<i>Buiten spelen</i>	42
<i>Gaming</i>	44
<i>Verslaving in het VM</i>	46
<i>Van Lancelot naar WoW, sekseverschillen in het VM</i>	47
<i>De games</i>	51
<i>Kijkwijzer en PEGI-code</i>	52
<i>De soorten games en virtuele werelden</i>	53
<i>De verslavende werking van games</i>	56
<i>Ego-explosie</i>	59
2.10 Het onderwijs en het virtuele milieu	62
<i>De pedagogische vertaling van het nieuwe leren</i>	64
2.11 Opvoeding in het virtuele milieu	65
<i>Opvoeden helpt!</i>	65
<i>Virtueel milieu en real life</i>	67
<i>Het VM en hormonen</i>	67
<i>Het VM en de zintuigen</i>	68
<i>De kracht van herhaling</i>	69
<i>Het VM en een boek lezen</i>	69
<i>Gaming en een kort lontje</i>	70
<i>Normen en waarden in games</i>	71
<i>Waarom het VM en het RL hetzelfde zijn</i>	71
<i>Behoeft het RL in te ruilen voor het VM, escapisme</i>	72
<i>Meekijken</i>	73
<i>Parental control</i>	73

	<i>Praat erover!</i>	74
	<i>De kernpunten in opvoedtips</i>	75
3	Onderzoeken	77
	3.1 Virtueel Bewust: V-Bewust	78
	3.2 Beschrijving deelnemende bewustmakers en scholen	81
	3.3 Van werkbladen naar praatbladen	83
	3.4 Een programma met het format van een doorlopend onderzoek	86
	3.5 Resultaten van V-Bewust	86
	3.5 Halt en spreiding door Nederland	102
	3.6 Module Sociale Media voor het vso	102
	3.7 V-Conscious Bosnië-Herzegovina	103
	3.8 V-Conscious Ecuador en Turkije	104
	3.9 V-Games	104
	3.10 V-maatschappij	105
	3.11 Task-force	108
	3.12 Samenwerking met anderen	110
4	Onderwijsactiviteiten	111
5	Boeken	115
6	Virtualis	117
	<i>Schets van de opleiding</i>	118
	Literatuur	121
	Bijlage 1	123
	Nieuwe begrippen ontwikkeld voor het virtuele milieu, door Martine Delfos	
	Bijlage 2	125
	Deelnemers aan de onderzoeken Lectoraat <i>Virtuele Ontwikkeling van Jeugdigen</i>	
	Zakenregister	127
	Namenregister	131
	Informatie over de auteur	133
	PICOWO-reeks	135